

2. Лебедева Л.Д. Педагогічні аспекти арт-терапії / Л.Д. Лебедева // Дидактика. – 2000. – № 1.

Левадня Надія Михайлівна

nadnyalevadnya@gmail.com

студентка бакалаврату спеціальності «Соціальна робота»

Науковий керівник:

Колотило М. О., к. філос. н., доц. кафедри філософії
ФСП КПІ ім. Ігоря Сікорського

ПСИХОЛОГІЧНЕ НАСИЛЬСТВО ЯК РІЗНОВИД ВЗАЄМОСТОСУНКІВ В СІМ'Ї

Однією з найгостріших та найболючіших проблем в сьогодишньому суспільстві є насильство, а особливо в сім'ї. Поширення цього не лише руйнує взаєностосунки членів сім'ї, а й виступає передумовою злочинності в суспільстві загалом. Цей феномен охоплює майже всі куточки світу. У численні рази збільшились випадки сімейного насилля в часи пандемії, коли люди змушені знаходитись в зачиненому приміщенні разом на постійній основі.

Не можливість побути на самоті, відпочити від оточуючих, набратись сил – призводить до підвищення агресивності та в подальшому виплескуванні своїх емоцій у найближче оточення – сім'я, батьки, близькі люди.

«Насильницькі дії з боку членів власної родини порушують основний принцип життєдіяльності родини – безпечне та комфортне існування будь-якого її члена. Крім того, діти, які виростають в таких сім'ях, у майбутньому можуть переносити цей негативний досвід у власне життя.»[2, с. 9]

Насильство має різні прояви – фізичне, економічне, сексуальне та психологічне [2]. Саме психологічне насилля є розповсюдженою проблемою в сім'ї – це спричинено тим, що його зазвичай важко розпізнати, адже його форми сприймають як належне спілкування.

Люди старшого віку найчастіше страждають від прихованої та вже звичної їм форми насилля – психологічне. Причина цього криється у вихованні, як кажуть у народі: “а що скажуть люди”,

“а на кого я залишу дітей”, “а куди мені піти” та інші. Внутрішні попередження такого типу змушують пострадянське суспільство терпіти будь-які види насильства у власних родинах. Люди звикли сприймати приниження, зверхнє ставлення та агресію у свій бік, та вважають це нормальною формою взаємостосунків[2].

Психологічне насилля має різні форми, і в окремих сім'ях може по різному виражатись, але є основні маркери, які можуть вияснити, що щось не так. Деякі з таких:

- публічне висміювання та приниження;
- підвищений тон в розмові та наказовий тон;
- заборони та намагання налаштувати проти інших;
- маніпулювання думкою іншого
- шантаж та залякування та інше [2].

Наслідки таких стосунків для людини є звісно негативними: соціальна ізоляція, депресія, невпевненість в собі, проблеми зі здоров'ям, відчуття відчуженості.

Токсичні відносини несуть великий стрес не тільки ментальному здоров'ю, але й також фізичному. Страждає нервова система в першу чергу, а також шлункова система, можливий розвиток анорексії та інших багатьох хвороб.

Уникнути таких відносин дуже складно, але можливо. Головне вчасно зрозуміти, коли відбувається приниження власної гідності, і відразу розповідати про це іншим близьким людям. Не потрібно замикатись в собі, і сприймати це як власну провину.

Держава зі свого боку теж сприяє подоланню проблеми насильства в сім'ї. Законом України «Про попередження насильства в сім'ї» захищає та допомагає жертвам, які потерпають від насилля вдома та передбачає профілактику та попередження насильницької поведінки [3].

Соціальна робота має значний вплив у вирішенні цієї проблеми. До неї відносяться загальносоціальні та спеціальні заходи. Це є система заходів держави, суспільства, що спрямовані на зміцнення сім'ї як соціального інституту, завчасне виявлення сімей, в яких можливе виникнення насильства та забезпечення захистом від насильства будь кого з членів родини [3].

Таким чином, вивчення проблеми домашнього насилля є важливим для захисту людей від можливих випадків виникнення

наси́льства в їхніх ро́динах або в ро́динах близьких людей. Якщо людина буде знати, які є форми і як воно проявляється і куди потрібно звертатись за допомогою, вона зможе захистити себе та інших людей.

Цими тезами не вичерпано перелік актуальних напрямів дослідження психологічного насильства в сім'ї. Інші напрями та різновиди насильства в родині стануть предметом подальших наших досліджень.

Список посилань:

1. Домашнее насилие становится заразным [Електронний ресурс] // Коммерсантъ. 02.04.2020. URL: <https://www.kommersant.ru/doc/4310901> (дата звернення: 19.04.2020).
2. Игнатова Е. С., Разводова Е. Д. Абыюзинг и газлайтинг в межличностных отношениях между мужчиной и женщиной [Електронний ресурс] // Будущее клинической психологии – 2018 = The Future of Clinical Psychology – 2018: материалы XII Всерос. науч.-практ. конф. с междунар. участием (26–27 апреля 2018 г.) / Перм. гос. нац. исслед. ун-т. Пермь, 2018. Вып. 12. С. 3–11. URL: <http://www.psu.ru/files/docs/science/books/sborniki/budushee-klinicheskoypsiologii-2018.pdf> (дата звернення: 12.03.2020).
3. Стан системи попередження насильства в сім'ї в Україні: правові, соціальні, психологічні та медичні аспекти / В. М. Бондаровська, О. О. Кочемировська, Г. М. Лактіоновата ін.; за ред. О. Кочемировської. – К.: Вид-во ФОП Клименко Ю.Я., 2016. – 372 с.

Лиса Людмила Геннадіївна

gennadivna@ukr.net

провідний фахівець із

соціальної роботи Солом'янського районного у м. Києві

центру соціальних служб, Відмінник Освіти України

Сумленна Ярослава Василівна

ЛАЙФХАК В СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ: «КОМФОРТ ДЛЯ КЛІЄНТА»

Однією з найефективніших соціальних послуг, які надають Центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, є послуга соціального супроводу сімей і осіб, які потрапили в складні життєві обставини.